

Finalitzen les obres de restauració del castell d'Olèrdola

- Els treballs han permès restaurar el castell medieval i la talaia romana, així com localitzar un pati obert a sud
- S'ha adequat els espais visitables afegint valor al conjunt monumental d'Olèrdola
- Amb l'excavació arqueològica s'han recuperat els nivells i accessos originals, retirant runes i sediments acumulats amb el temps

L'Institut Català del Sòl, INCASÒL, ha finalitzat les obres de restauració del castell d'Olèrdola (Alt Penedès), una de les cinc seus del Museu d'Arqueologia de Catalunya. Les obres s'han centrat en els dos edificis patrimonials emblemàtics d'Olèrdola situats al cim de la muntanya de Sant Miquel: el castell altmedieval i la talaia romana d'època republicana. Amb l'actuació també s'ha descobert l'antic pati adjacent a l'aula del castell.

L'interior de l'aula, on es veu l'inici de l'antiga volta que tancava l'espai i subjectava la segona planta i, al fons, la torre romana tardorepublicana

L'obra és una encomana de l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural a l'INCASÒL i s'ha finançat amb fons Next Generation a través del Pla de Recuperació,

Transformació i Resiliència. La inversió total de les obres ha estat de 424.861,15 euros (abans d'IVA).

En una primera fase del projecte de restauració es va dur a terme l'excavació arqueològica del castell. Aquesta actuació va permetre localitzar la porta de l'aula, situada a la cara sud, que fins aquell moment es desconeixia la seva ubicació. Aquesta obertura, a més, donava accés al pati, del que no es tenia constància i que es va construir directament sobre la roca natural, un antic escull de coralls.

Aquestes troballes arqueològiques van demanar adequar la proposta arquitectònica inicial per tal d'adaptar-se a la realitat de l'edifici, facilitant la visita i fent-lo accessible i entenedor. D'aquesta manera, s'ha recrescut el mur nord i s'ha modificat el punt d'accés inicialment previst per seguir el recorregut original, garantint la seguretat del visitant.

Comparativa de la paret nord del castell abans i després de la intervenció

Amb l'excavació arqueològica s'han recuperat els accessos i nivells de circulació originals del recinte militar, amb la retirada de l'enderroc i dels sediments que s'havien anat acumulant al llarg dels segles. D'aquesta manera, el perfil del monument ha canviat, ampliant l'espai visitable i enriquint l'explicació del castell, fet que afegeix un gran valor a tot el conjunt monumental d'Olèrdola. El canvi més gran que es pot observar amb la intervenció, doncs, és el que sembla un creixement del castell cap avall.

Un conjunt monumental amb 4.000 anys d'història

El Conjunt Monumental d'Olèrdola, seu del Museu d'Arqueologia de Catalunya, està declarat bé cultural d'interès nacional. Es troba en un indret privilegiat i estratègic, ja que aprofita una plataforma rocosa que només té un punt d'accés pel nord-est. Aquest emplaçament permet el control visual de la plana del Penedès, així com el corredor que forma la riera de Vilafranca i que el comunica amb la costa. És per això

que, al llarg de 4.000 anys, diferents civilitzacions han utilitzat l'espai per a construir-hi poblats, ciutats o fortificacions.

Així doncs, les restes arqueològiques més antigues que s'han trobat pertanyen a l'inici de l'edat del bronze. El primer poblat amb muralla data de l'inici de l'edat del ferro (700-600 aC), succeït per un poblat ibèric (500-150 aC) i una imponent fortificació romana (100-25 aC). La ciutat altmedieval (*civitas Olerdola*, inici del segle X fins a mitjan segle XII) s'assenta sobre les restes ibèriques i romanes i va tenir una extensió d'unes 60 hectàrees. Va ser una gran ciutat de frontera, la segona després de Barcelona, amb dues esglésies, cementiris, muralles... i un castell o aula.

L'aula medieval i el pati descobert amb l'actuació

El castell i l'església de Sant Miquel eren dues construccions que sobresortien en el paisatge alt medieval penedesenc, com a símbols del poder civil i religiós que representava l'autoritat la ciutat sobre el seu territori. El castell d'Olèrdola es va alçar adossat a la torre romana, ara aprofitada com a torre principal. L'edifici de planta rectangular, amb diversos pisos, era la residència del castlà i el centre administratiu i militar. La ciutat va ser destruïda finalment en un atac almoràvit (1107-1108) i va començar el seu declivi. Els habitants la van anar abandonant, traslladant-se a l'incipient nucli de Vilafranca o cap al sud, on el comtat de Barcelona s'expandia vers Tarragona i Tortosa.

Olèrdola, 26 de setembre de 2025